

Értesítések kiadó.
Hivatal és nyomda

Uj-Kolozsvár, St. Barabás

Dr. Racasetter Róbert

BUDAPEST
I. Disztér 2.

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Romániában

Egész évre — — 850
Félévre — — 460
Negyedévre — — 245
Egy hónapra — — 80
Egy szám ára pályaudvaron és vidéken is 4 lei
Bukarestben — 5.—

Csehszlovákiában

Egy hónapra — ck 55.—
Egy szám — — 150

1925 november 4 Szerda

Uj-Kolozsvár * VIII. évfolyam * 252 szám

5686. Machesvan 17

Zokszavak

a hatodik világrészhez

Bizonyos: van valami lélekzetállító gyönyörűség abban, hogy az ember fantáziájának szárnyalásait a valóságban utólag. A felfedező expedíció a tudomány sportja, a sejtélem és a hipotézis hazárdjátéka, mely eddig még ritka esetben végződött az emberiség veszteségével. Ezek a sejtések legerősebb szószólói annak a feltevésnek, hogy az ember mégsem abszolút függvénye materiális környezetének, hanem élő valóságként él benne a kezdeményezés szelleme. Él — úgy látszik — egy abszolút akarat is bennünk, mely lassan és fokozatosan alakul ki ezzé, sejtelmekből, álmokból és képzelgésekkel. Az álmok tehát nem egészen irreális valami, csupán elsődleges megnyilatkozási formája a valóságnak.

Ezt bizonyítja Kolumbusz Kristóf esete, aki annak idején, — mintegy fantomoktól üldözötten — vágott neki a bizonytalanságnak, hogy utjának végén Amerika partjait üdvözölhesse. Ezt bizonyítja az alkimisták története is, akik fantomokból indulva ki, a modern kémia alapjait hozták létre. És ezt bizonyítja annak a két remény tudósának példája is, akik most egy hatodik világrész felfedezésére készülnek fel, jóllehet pozitív bizonyítékaik eddig még egyáltalán nincsenek arra, hogy a hatodik világrészről szóló feltevések nem egyebek agrémnél. Am minden tudomány agrémnél kezdődik. A kanti sarkítélet, — mely szerint a dolgok csupán az emberi lélek tükröződésai — ezekre a tudományos sejtelmekre vonatkoztatva, nagyon is megállja a helyét. Az agrém néha a valóság titkos üzenete, mely megmagyarázhatatlan utakon jut el agysejtjeinkhez, hogy ott termékeny bomlási folyamatot: ráeszmélést, gondolatokat idézzon fel.

És én mégsem örülök a hatodik világrésznek, akkor sem, ha tényleg felfedezik, akkor sem, ha nem fedezik fel. Az emberi agyvelő veszedelmesen elasztikus és nemcsak a jöttező valóság, hanem a kártékony valóság iránt is erős hajlamokkal van felruházva. Ott, ahol a valóság, a létezés egyszerű formái az emberi boldogság forrásait szolgálják, az emberi agyvelő rögtön mozgólódnak kezd, hogy kegyetlen igényeit kielégítse és szétrombolja az egyszerű boldogság létformáit. Ezért nem nagy öröm a hatodik világrész felfedezésének lehetőségét, mint valóságot elképzelni. Ha geográfiailag és éghajlatilag csak valamennyire is elfogadható viszonyok vannak az új világrészen, ha lakói valamennyire is boldog egyszerűségben élnek, úgy az új földrészen elsőül megjelenő „civilizált” európai embercsoportok gondoskodnak majd arról, hogy a „rend” és a „kultúra” nevében pokollá varázsolják ott is az életet. A legelső, amivel az új világrész lakói — az európai felfedezők jóvoltából — meg fognak ismerkedni: ágyuk, gázbombák és tábornokok lesznek, hogy ezeknek diadalmos bevonulása után a hazugság és hipokrizis dicső erényeivel is megismerkedjenek.

Ez történt Kolumbusz Kristóf dicsőséges felfedezései után is. A tudományos lelkesedés, a sejtélem diadalmasodott, hogy röviddel a diadal után helyet adjon azoknak a „realitás”-nak, melyek csak annyiban tudományosak, hogy nagyon is kegyetlenek. Az európai civilizáció hívei, a humanitárius szemforgatástól szinte puffadtra hizalt emberbarátok egészen természetesen találták annak idején, hogy a ragyogó kultúrájú aztekokat kiirtásuk a föld színéről, hogy az indiánokat alkohollal agyonmérgezzék és lerakják alapjait annak a gigászi amerikai civilizációnak, melynek legfőbb biztosító téka a „business,” az üzleti alapon megszer-

vezett puritanizmus, a ku-klux-klan, ráadásul pedig Wilson papa és Ford automobilgyáros. A newyorki apacsok és dollármilliomos szektá-alapítók, nehézipari trösztök fejedelmek és mindenható börténygökök: ime a megváltás kritériumai, melyekkel Kolumbusz Kristóf és Katholikus Izabella megajándékozták a világot azáltal, hogy hozzásegítették Amerikához.

A népszövevényi humanizmus, az európai imperializmus, a különböző veszedelmes izmusok korában nem várna jobb sors az új világrészre sem. A boldog egyszerűség, a játékos igénytelenség világát ambiciózus nagyipari fejedelmek, véres vízióju szaratógák közös offenzívája rombolná szét. Rövidesen bevonulna az európai politikai demokrácia is az új világrészbe, ami gyakorlatilag annyit jelent, hogy a gyűlölködés és érdekharc légköre ülné meg az élet gondtalan formáit, az adózás gyönyörűsége, a morál képmutatása, bizonyos szekták villongása váltaná fel a játék, a gondtalanság, a politikálanság világát. Vér és arany roppant miázmái telepednének rá a szabad lélegzétvételre, meddő vágyak, égető sebek, hatalmi mámorok bomlasztanak alkotórészeire az élet eddigi nemes egyvonalúságát.

Alaska és Grönland között — mert ezen

a vidéken sejtik az új világrészt — a természet fenséges csendjét a modern technika vívmányai vernék fel évezredes álmából. Arzenálok és börténypaloták, minisztériumok és hullaházak: ezek volnának azok a gyönyörűségek, melyek az „állati” egyszerűség és jóság világát behelyettesítene, — melyek az emberi jóságot civilizációval pótolnák, melyek az igénytelen boldogság helyén a koldusok és nábobok társadalmát virágoztatnák fel. És elkezdődne itt is a „történelem”, a hiábavaló szenvedések és romboló harcok történelme, a „homousion” és a „homoiusion” világa, melyért máglyák tüze lobbant, emberi hus perzselődött. Az emberi ész uralma — igaz — új területeket vonna uralma alá, de van-e még ember közöttünk akinek ne volna csömöre az ész mámorától, az öntelt korlátoltság gonoszságától?

Vissza, vissza a primitivitáshoz inkább, semmint mai „haladottságunk” jajszavaitól hangozzék továbbra is a világ! Ha van még terület a földön, ahol boldog primitivitás uralkodik, — örüljünk neki és ne fertőzzük meg azt is a civilizáció örömeivel. Bizony mondom: a megváltásnak inkább az őserdőkkel kell jönnie, mintsem megfordítva. Ezért nem örülök én a hatodik világrésznek. Salamon László

A Népszövetség napirendre tűzte a magyarországi numerusz klauzuzst

(Budapest, november 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Magyar Távirati Iroda hivatalosan jelenti Genéből: A Népszövetség ma délelőtt decemberi tanácsülésének napirendjére tűzte ki Lucien Wolffnak, a „Joint Committee of the Jewish Board of Deputies and the Anglo-Jewish Association” nevében a magyarországi numerusz klauzuzst elrendelő 1920—25. törvénycikk ellen benyújtott javaslatát. A népszövetségi tanácskozás ismét meg fogják hallgatni a magyar kormány képviselőjét és valószínűleg most már végleges határozatot hoznak ebben a kérdésben. Amennyiben a Népszövetség a törvénycikk eltörlését kimondaná, a numerusz klauzuzst már ebben a szemeszterben megszüntetnék a magyar egyetemeken. Kulturális körökben a legnagyobb érdeklődéssel tekintenek a decemberi tanácsülés elé.

Averescuek komolyan készülnek a kormány átvételére

A néppárt deklarácója a felfedezés vitában. Tömeges visszaélést tettek szavá a parlament mai ülésén

(Bucuresti-Bukarest, november 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara mai ülésén Orleanu elnökölt, a miniszterek közül Vaitoianu, Cipaianu és Nistor vannak jelen. Napirend előtt Balan püspök kéri, hogy a regáti papok részére megszavazott 25 százalékos fizetésemelést az erdélyi papoknak is adják meg.

Cosma parasztpárti képviselő a husii prefektus visszaéléseit teszi szóvá. Elmondja, hogy az ottani csendőrmester súlyosan inzultált több parasztot. Bemutat egy fényképet, amely az egyik súlyosan inzultált parasztról lett felvéve. Sőt őt is letartóztatták, jóllehet védi az immunitás.

Mihalache felhívja Orleanu figyelmét a történetekre és kéri, hogy védje meg a képviselők immunitásának presztízst. Orleanu kijelenti, hogy teljes bizalommal van az igazságügyminiszter iránt, aki bizonyára közbelép, ahol arra szükség mutatkozik. Marzescu kijelenti, hogy Cosma ügyét kiosztotta az ottani törvényszék elnökének, Volanskynak.

Cosma ismét beszél és előadja sérelmét. (Közbeiktások: Hol az ügyesség, hol a bíróság?) Cosma: Nincsen nekünk sem ügyességünk, sem bíróságunk.

Marzescu a legerélyesebben visszautasítja a bírói kart ért vádakát és Cosma kijelentéseit komolytalannak mondja.

Madgearu: Mi van a galaci esettel? Bratianu Vintila nem tartja érdemesnek, hogy tisztázza ezt a kérdést?

Bratianu Vintila: Töríent-e egyetlen egy-

szer is, hogy Ön felszólalásához ne említse az én nevemet?

Constantinescu válaszol Lascu Demetenek és kijelenti, hogy Lascu fel van véve a fővárosi állampolgári listákba, csak ugylátszik nem vette magának azt a fáradságot, hogy a listákat megtekintse.

Áttérnek a napirendre. Goga emelkedik szólásra s a következő deklarációt olvassa fel:

A néppárt, amely annyira hű a dinasztiahoz, nem akar hosszabb vitát a trónbeszéd körül, amennyiben amugyis a jelenlegi törvényhozó testület mandátumának vége felé vagyunk. A fontosabb ténykedéseket siettetni kellene, hogy a helyzet tisztázódjék és alkalmas adjunk a kormánynak, hogy kifejtse álláspontját. A néppárt elismeri a szövetségesekkel való barátságos viszony előnyeit és konzekvens a békeszerződéseket előirt kötelezettségekkel szemben. A néppárt résztvesz a parlament munkálataiban és nyilvánosan fog hozzászólni az egyes kérdésekhez, így a köztisztviselők fizetésemelését célzó javaslat, a választói javaslat. A néppárt reméli, hogy a kormány a választói javaslat megszavazása után átadja helyét.

Francia szocialisták bizalmatlanságot szavaztak a kormánynak

Páris, november 3. A szocialisták nemzeti tanácsa, 1431 szavazattal 1288 ellenében, visszautasította a kormánnyal szemben tanúsítandó bizalomnyilvánítás indítványát.

Mit tart Ön a házasságról?

(Gróf Kayserling Hermann körkérdése)

(Berlin, november 3. Az Új Kelet tudósítójától.) Gróf Kayserling Hermann a darmstadti „Schule der Weisheit“ vezetője néhány héttel ezelőtt a körkérdéssel fordult a nevesebb írókhoz, pszichológusokhoz, orvosokhoz és teológusokhoz, hogy mit tartanak a házasság intézményéről. A beérkezett válaszok közül a következőket közöljük:

Jakob Wassermann:

A kiváló író egyik legújabb műve főhősének, Landin orvosnak szájába adja a feleletet:

„Ugy találok, hogy az egyes ember mindaddig, míg lelki és erkölcsi viselkedése nem egészen rendezett, nem sokat jelent a közönség számára. De annál fontosabb az emberpár. Minden egyes férfi és minden egyes nő részére csupán egyetlen kiegyensúlyozás létezhet. Hogy az emberi társadalom mily rengeteg békét, lendületet, tisztaságot, jókedvet nyer összeillő pároktól, azt aligha lehetne kiszámítani. Éppen ezért az a nézetem, hogy minden korlátot, amely a szabad választást akadályozza, el kell mozdítani a párt kereső ember útjából. Sem férfit, sem nőt nem szabad megakadályozni abban, hogy azzal a tereméssel, akit szeret és akiben kiegyesülhet, ne egyesülhessen. Mert az emberi képességek és jótulajdonságok kizárólag egy ilyen egyesülésben találhatnak igaz érvényesülésre. Ennek érdekében mindent ajánlok. Csak a mai házasságot nem. Éppen azt nem. Ne vadítsuk el tovább az erkölcsöt, sem üzleti érdek, sem álszemérem, sem álerény hódolással. Maradjunk csak meg a régi tiszta romantikánál, amikor a szerelmesek még egymáséi lehettek. Ez az anyagi előretörtetés, amely a mai világot jellemzi, nemcsak a házasságot, hanem az egész társadalmi életet aláásta és elmerüléssel fenyegeti. Tisztaság kell, tisztaságra van szükségünk és a legtisztább tisztaság: a szerelem.“

Z. G. Jung:

„Minden férfi már kamasz korától kezdve magában hordja a nő képét. Ez a kép eredetileg egészen elmosódott, valahonnan az ősidőkből jön és benne ül az ember idegrendszerében. Ha a női nem teljesen kihalna, ebből a képből, amelyet minden férfi magában hord, megtudhatnánk, hogy hogyan nézett ki. Ugyanez áll a nőkre. A nőnek is megvan a maga idegképzete a férfiről. Ezek a kölcsönös ösztönök oltódnak be azután annak a férfinak, illetve nőnek alakjába, akit szerelmi tárgyal választunk. A negatív kép, amelyet magunkban hordunk, egy szerre pozitív lesz. A homályos lemezen éles vonalakkal áll elő a felvétel. Egy házasság boldogsága attól függ, hogy milyen erővel tudjuk átvinni idegképzettünket abba az alakba, akit az életre társunkul választunk.“

Alfred Adler:

A világhírű bécsi pszichológus a házasság intézményéről a következő elemzést adja:

„Jelenlegi állapotunk nem egyéb, mint átmenet egy másik állapotba. Ez a folyamat annyira ráütötte bélyegét a mostani ember minden életmegnyilvánulására, hogy még szerelmi viszonyaink is — már a jövőre vonatkoznak. Az a tulságos nagy érték, amelyet a szépségnek tulajdonítunk, valójában egy egészségesebb és szebb korszakba vetett hitünk és áhításunk. A hűség és az őszinteség, amelyet két lélek egyesülésénél megkövetelünk, nem más, mint egy igazságosabb és tagjaiban egymást szeretőbb társadalom iránt való igényünk. Az a sokféle viszony, amely házasságunkat a különböző életmegnyilvánulásokhoz és társadalmi jelenségekhez köti, azt bizonyítja, hogy a házasság egyáltalában nem valami magánügy. Hiszen az egész emberiség részes benne és így mindenki, aki házasságot köt, tulajdonképpen a közösség mandátuma alapján cselekszik. A házasságkötés legfőbb előfeltétele éppen ezért egy megfelelő hivatás, vagy foglalkozás, amely a házasságot kötő felek megélhetését biztosítja. Márpedig a hivatás és foglalkozás sem egyéb, mint a közösségnek az a követelése, hogy a természetben mindenki részese legyen. Széles körökben elterjedt babona az, hogy a házasság alkalmas a betegségek, az elhagyatottság és még sokféle rossz jelenség meggyógyítására. Ez nem áll. A szerelem és a házasság nem orvosságok. Sőt beteg embereknél rend-

szertint új károkat okoz, anélkül, hogy a régiakat megszüntetné.

A házasság azáltal is sokat szenvedhet, ha azok, akik összeházasodnak, azt hiszik, hogy áldozatot hoztak. Kizárt dolog, hogy ezt a másik fél meg ne érezze. Ebből pedig szerencsétlenség származik és legtöbbször hűtlenség, a házassági kötelezettségek

A közlegényből lett császár karrierje

A perisa császár lefogatta ellenségeit

(Cluj-Kolozsvár, november 3. Az Új Kelet tudósítójától.) Jelentette az Új Kelet, hogy a perzsa kamara szánylevele szavazattal őt ellenben a trónfosztott Kadzsar-dinasztia helyébe a jelenlegi miniszterelnököt, Riza khánt választotta meg császárrá. A parlament egyúttal a miniszterelnök hozzátartozóit az uralkodócsalád rangjaira emelte.

Amikor Riza khánt felkereste a politikai pártok, a nagybirtokosok és az ország előkelőségeinek küldöttsége, hogy a trónt neki és családja számára följánlja, kijelentette, hogy nem akar elzárkózni a nemzet akarata elől, egybehangzóan az alkotmányozó nemzetgyűlést, hogy megejtse az alkotmányon szükséges változásokat.

Polgárharcra alig került sor. A volt dinasztia hívei és a miniszterelnök barátai között történtek ugyan összetűzések, de ezek nem voltak nagyjelentőségűek. A dinasztia vezetőhíveit Riza khán börtönbe vetette és tiszokként tartja őket mindaddig, amíg a rend teljesen helyre nem áll.

Riza khán ma ötvenöt éves és parasztszármazású. Sokáig szolgált az oroszok által alapí-

elt hanyagolása, hidegség a következménye. A házasságot nem szabad úgy tekinteni, mint valamilyen kiépített terület, amelyben most már minden munka nélkül élhetünk. De fátumnak sem szabad tekinteni. Ellenben úgy kell felfogni, mint az értéktermelés egyik eszközét. A házasság mindig csak annyit jövedelmezhet, amennyit befektettünk.“

pitott „Kozákbriigadban“ mint közkatona. A Musztafa Eddin sah halála óta föllángolt zavarok letörésében gyakran kitüntette magát és ezért tisztte lépteiték elő. 1917-ben eltávolította a kozákbriigád orosz parancsnokát és a közben hadosztállyá kibővített egység egyik ezredének parancsnoka lett. Ebben a minőségében a fölkelők és bolsevikiek ellen eredményes harcot vívott.

1921-ben az orosz befolyás ellensúlyozására az angolok mellé szegődött. Az orosz katonai instruktorok helyébe angol oktató tisztet jöttek. Amikor pedig a kormány ismét az oroszokkal paktált, Riza bej bevonult csapatai élén Teheránba, ahol új kormány kezébe adta a hatalmat. Ő maga marsall, majd hadügyminiszter lesz. 1923-ban miniszterelnök és tényleges egyeduralkodó. Ebben a minőségben sem az angolokhoz, sem az oroszokhoz nem csatlakozott, hanem önálló nemzeti politikát csinált. A fiatal Achmed szultán 1924 óta száműrésben él a külföldön. Azóta Riza khán trónra való aspirációi nyilvánvalóak voltak, de a papság mindeszidőig ellenezte a khán trónra lépését. Mig most már ők is hozzájárultak.

Hajléktalan Kolozsvár

Van-e lakáshiány Kolozsváron?

— Cikksorozat a lakáskérdésről —

(Cluj-Kolozsvár, november 3. Az Új Kelet tudósítójától.) Hét esztendő alatt összesen száz új lakás épült Kolozsváron, ezzel szemben a város lakossága mintegy ötvénezer emberrel növekedett. Ennek ellenére egy idő óta — ugylátszik — mintha lényegesen enyhült volna a lakáshiány. A napilapok naponta tele vannak kiadó lakások hirdetéseivel, ügynökségek és közvetítők serege kínálja a különb-nélkülön lakásokat, sőt a házak falán is egyre sürűbben jelenik meg a boldog békeidőkből szinte már elfelejtett felirat:

Ez a ház eladó
esetleg bérebe kiadó

Joggal feltehető tehát a kérdés, van-e egyáltalán lakáshiány Kolozsváron? Erre a kérdésre két, egymásnak ellentmondó választ kaptam illetékes helyen. A kolozsvári Lakók Szövetségének egyik vezetője a következőket mondotta:

— Annak, hogy Kolozsváron ma is van lakáskrisz, legjobb bizonyítéka az, hogy a lakáskeresők száma alig csökkent. Bizonyítják a magas lakberek és a lelépési díjak. Lakáshiányról tesz tanúságot éppen a sok hirdetés, mert a hirdető fél tudja, hogy sok embernek kell a lakás. De lakáshiány az is, amikor hat-tíz tagú családok egyetlen kis szobában zsufolódnak össze, nyirkos, omladozó pincékben, szuteréneknél és padláseszobákban. Csak természetes, hogy van lakáshiány, amikor építkezés alig van, a lakosság száma pedig állandóan növekedik. Ha mindenkinek módjában lenne a magas bérek és lelépések mellett az összes hirdetett lakásokat elfoglalnia, legalább tízezer ember maradna még akkor is lakás nélkül. A lakáshiányt tehát csakis nagyarányú építkezéssel lehetne kiküszöbölni, amíg azonban az ehhez szükséges tőke másirányú befektetése jobban kamatozik, nincs kilátás komoly építkezésekre.

Az audiatu et altera pars elvén megkérdeztük egy háztulajdonos véleményét is a lakáskérdésről. A válasz a következő volt:

— Nincsen lakáshiány, csak felfokozot

igények vannak, viszont a lakó nem akarja egyúttal a konzekvenciáit is levonni ennek a nagyigényűségnek. Állításom igazolására csak két példát akarok felhozni. Nagyon sok lakó van ma Kolozsváron, aki a rekvirálás idejéből négy-öt szobával rendelkezik potom bér fejében. Pedig elegendő volna neki két szoba is, mert sokhelyütt a lakások egyrésze nincs is berendezve tisztára anyagi okok miatt. Miért nem mond le az ilyen lakó a felesleges lakrészekről, hogy másnak is jusson lakás? Majd, ha eljön az 1927 május hatodika és szabadon állapíthatjuk meg a lakbereket, ez az állapot meg fog szűnni. Az emberek össze fognak húzódnai, megelégszenek kevesebb szobával is. Akkor lesz lakás elég. Hogy mi indokolja a magas lakbereket? Vegyünk egy példát. Van hétszáz ezer lej és házat akarok építeni. Egy rendes családi ház ma félmillióba kerül. A hiányzó összeget tehát kölcsön kell vennem. A mai hitelviszonyok mellett 300.000 lej évi kamatja százezer lej, ha egyáltalán tudok banktól kölcsönt kapni. A saját pénzemért is felszámíthatok 60.000 lej kamatvesztést. Vagyis egy 3—4 szobás saját lakásért 160.000 lej bért fizetek évente, amiből egy hónapra majdnem 14 ezer lej esik. Ha leszámítom a ház értékénövekedését, akkor is legalább hét-nyolcezer lej havibért fizetek a saját házámban. Miért elégednék meg kevesebb, ha idegennek adom ki a lakást? Amíg a bankok sokkal inkább jöjjövedelmező kereskedelmi ügyletekkel foglalkoznak és hitelügyleteket csak magas kamatok árán, nem lesz olcsóbb az építkezés, következményképpen tehát a lakberek sem.

Ez a két nyilatkozat hü tükre a kolozsvári lakásproblémának, amelybe azonban lényegesen belejátszik a munkabérek és az anyagárak megdrágulása is. Következő cikkemben ezt a kérdést fogom adatszertűen ismertetni.

Assér Lemil.

Valódi persa-szőnyegegek

Alkalmi vétel, olcsó árak. **Sternberg**, Oradea-Mare, Bul. Reg. Ferd.



Győződjön meg hogy ajánlunk díktárgyakat arany, ezüst és brilliánsárakban legolcsóbban nálam szerezheti be.

F. Markovits, Cluj

Wesselényi M.-u. No 20.

Arany ezüst és brilliáns tárgyakban a legkényesebb igényeket is kielégítő nagy választék.



GÁRI
CLUJ, S

IV. Károly király nem volt antiszemita

Werkmann báró, a király utolsó titkára, megcáfolja Schager Albin állításait

(Bécs, november 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Néhány nappal ezelőtt közöltük, hogy a báró Schager Albin vezetése alatt álló osztrák konzervatív néppárt váratlanul irányváltott és az aktiv antiszemitizmust program-pontjai közé vette fel. Ez az irányváltás néhai Károly excsászárra való hivatkozással történt, aki állítólag szintén antiszemita volt. Schager báró ennek bizonyítására azt hozta fel, hogy az excsászár több ízben kijelentette előtte, miszerint tiszta nemzeti uralkodónak tekinti magát és nem helyesli, hogy az osztrák, vagy a magyar nép a zsidóval keveredjék.

A monarchisták bécsi lapjának hasábjain ezzel kapcsolatban ma megszólal Werkmann Károly báró, az excsászár utolsó titkára, aki a leghatározottabban cáfolja Schager állításait.

„Károly excsászár soha senki előtt nem tett olyan kijelentéseket, amelyekből arra lehetett volna következtetni, mintha a zsidóság ellen

ellenszenvvel viseltetne. Erre vonatkozólag csak azt említem fel, hogy a husvéti puccs alkalmával kiadott manifesztumának Gömbös Gyula által történt irányváltás félremagyarázása nagyon sok kellemetlen órát szerzett neki és hetekig bosszankodott fölötte. Inkább azt mondhatnám, hogy kedvelte a zsidókat. Többször tanúja voltam, amint Vázsonyi Vilmosmal igaz szívéllyel elbeszélgetett. Károly excsászár mindezekelőtt törvényes alapon állott és már csak ezért sem tételezhető fel, hogy egy olyan alkotmányellenes irányzatot, mint amilyen az antiszemitizmus, helyeselt volna.”

Werkmann báró azzal végzi cikkét, hogy nagyon örvendene, ha a zsidóság nem ülne fel Schager báró politikai opportunizmustól dik-tált kijelentéseinek és továbbra is azzal a lojalitással gondolna a szerencsétlenül végetért ex-császárra, amilyent annak emléke valóban meg is érdemel.

Komoly faktorként kell számolni az egységesen fellépő zsidósággal szemben

(Cluj-Kolozsvár, november 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári „Ellenzék” tegnap délutáni számában a Magyar Párt egyik zsidó vezetőségi tagjának tollából cikk jelent meg, amely politikailag éretlen és okvetetlenkedő támadást intéz a Kolozsváron megalakult pártközi zsidó választási bizottság ellen. A cikkre vonatkozólag kérdést intéztünk egy zsidó, mint a magyar párt szervezetek vezetőihez.

Dr. Fischer József, a Zsidó Nemzeti Szövetség elnöke és a választási bizottság elnöki tanácsának tagja, az ügyre vonatkozólag a következőket mondotta:

— A cikk lényegében ellentmondó, mert amíg egyfelől fontosnak véli, hogy a kisebbségek zárt sorokban tömörüljenek a községi választásra, másfelől perhorreszkálja, hogy a választással kapcsolatosan a zsidóság egységre törekszik. Minden nyilatkozatnál beszédesebb a tett, hogy a zsidóság, melyet annyiféle árnyalat tagol szét, felismerve a kérdés nagy horderejét, félretett minden más szempontot és egységes sorokban kíván felvonulni a községi választások alkalmával. Minden tényezőnek komoly faktorként kell tehát számolni az egységesen fellépő zsidósággal, melynek vezetőiben megvan az akarat és a képesség arra is, hogy minden szétválasztó törekvéssel, sértett hiu-

sággal és önjelöltekkel szemben is biztosítsa a választási urnákhoz való egységes felvonulást.

— Meg vagyok győződve róla, hogy a szóbanforgó cikk teljesen távol áll a Magyar Párt intencióitól. Természetesnek találom, hogy a Magyar Párt, amelynek pozícióját és választási esélyeit csak erősítheti egy testvérkisebbség erőteljes megszervezése, szívesen látja a községi választások kérdésében kialakuló egységes zsidó frontot.

Dr. Várady Aurél, a Magyar Párt ügyvezető-alelnöke a következőképpen nyilatkozott:

— A cikk szerzője zavaros abban a tekintetben, hogy egyrészt politikai aktusnak tekinti a választásokat, másrészt tagadja, hogy egy ilyen politikai aktus, mely lehet magyar, német, vagy más kisebbségi probléma, zsidó cél is lehet. Nem tudom, mi indította erre a felhívásra a cikk szerzőjét, de a Magyar Párt erre semmiféle befolyást nem gyakorolt és attól minden vonatkozásban úgy megállapításaitól, mint következtetéseitől távol áll.

A kolozsvári zsidó választási bizottság egyébként a mai napon megkezdte működését. Tegnap jelentésünkhöz pótlólag kell még közölnünk, hogy a választási bizottság elnöki tanácsának tagjai sorába dr. Kertész Jenő és Szenes Károly is beválasztottak.

Budapesten megtörtént az első rádiószerencsétlenség

A csepeli felvevőállomáson egy fiatalember hozzátért az áramvezetékekhez és két másodperc alatt szénné égött. A rendőrség szerint öngyilkosságot követett el

(Budapest, november 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Végzetes szerencsétlenség történt ma délelőtt a csepeli rádió-állomáson. Ez az első szerencsétlenség, amely rádiókezelés közben előállott az áldozata az első halottja a rádiókultusznak. A katasztrófáról, amelynek híre a rádió-amatőrök körében mély megdöbbenést keltett, a következő részletes tudósításunk számol be:

A csepeli rádió-állomáson a rádiókészülék egy toronyra van felszerelve. A toronyba ma délelőtt tizenegyórakor felment Czegenyi László huszonegyéves tisztviselő, hogy egy Párisból érkezett jelentést vegyen fel. A toronyban ott találta a szolgálatot teljesítő katonai őrszemet, akivel beszélgetni kezdett. Mindketten annál a nyitott ablaknál álltak, amely fölött a rádió felvevőkészülék vezetéke húzódik el. Czegenyi éppen a rádió-üzenetek felvételének módját magyarázta és kimutatott a vezetékre.

— Lásza — mondotta a katonának — ha ezt a drótot megérinti, azonnal meghal.

A katonai felkacagott és elfordult. Még alig tett visszafelé néhány lépést, amikor rémületes sikoltást hallott. Amikor megfordult, ijedten látta, hogy Czegenyi megmerevedve dől hátra és a következő pillanatban teljesen élettelenül zuhan végig a toronyszoba padlóján. Jobbkarja feszesen előreállt és egyik ujjá éppen abban a pillanatban engedte el a vezetékét, amikor a katonai őrszem a sikoltásra megfordult. A katonai az első pillanatban fel sem tudta fogni,

hogy mi történhetett. Vigyázva kihajolt az ablakon és a telepről felkiabálta az embereket. Nemsokára egy orvos is előkerült, aki megállapította, hogy az áram a Czegenyi László jobbkezének hüvelykujján hatolt be testébe, amelyet azonnal megbénított. A villamos érintkezés az első izületen át történt. Czegenyi teste két másodperc leforgása alatt tökéletesen megszűnt. A telep emberei a holttestet leszállították az udvarra, ahonnan az előhívott mentők az orvostani bonctáborba vitték.

A rendőrség egyidejűleg megindította a nyomozást a titokzatos eset felderítésére. Az eddigi megállapítások szerint Czegenyi öngyilkossági szándékkal ért ujjával a magasfeszültségű áramhoz. Emellett szól az a körülmény is, hogy előzőleg erre vonatkozóan felhívta a katonai figyelmét. Valószínűleg tehát, hogy az óvatosságról megfeledkezett volna. Egyébként is Czegenyi teljesen tisztában volt a rádiókészülék kezelésével. A rendőrség mindenesetre tovább folytatja a vizsgálatot.

Összehívták

a kisanant-konferenciát

Bukarest, november 3. (Rapid) A kisanant-konferenciát november végére Belgrádba összehívták. Tárgyalás alá veszik a locarnoi konferencia határozatait, a Magyarországgal kapcsolatos ügyeket és a Balkán-garancia-paktum kérdését.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bázási zsidó napilapja
Szerkesztik: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
Főszerkesztő Dr. Marton Ernő
Előfizetési árak: Egy hónapra 85 lel, negyedévre 240 lel, félévre 460 lel, egész évre 850 lel.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár



— Miniszteri körrendelet a nem-állami elemi iskolákról.

A kolozsvári tanfelügyelőség az állami tantervű kisebbségi elemi iskolákra vonatkozó 107418/1925 ez. miniszteri körrendeletet a napokban megküldte az iskolafentartó hitközségeknek, utasítván őket annak pontos végrehajtására. A rendelet szövegéről szólva a következő: „Az elemi iskolai oktatásról szóló új törvény kötelező lévén az állami tantervű nem-állami elemi iskolákra nézve is, kérjük, hogy az Ön kerületéhez tartozó összes nem-állami elemi iskolának a szükséges utasításokat adja meg, hogy ezen iskoláknál az 1925/1926 tanévben alkalmaztassék ugy az új analitikus tanterv, mint az új osztályok (V. és VI.) felállítására, melyeket az elemi iskolai törvény új szabályzata és a nyilvános elemi iskolai oktatásra nézve kiadott miniszteri rendeletek előírnak. Egyidejűleg felkérjük, hogy az 1925/1926 tanévben működő összes nem-állami (felekezeti, kisebbségi, községi, stb.) iskolákról egy táblázatot terjesszen fel annak a kitüntetésével, hogy minden egyes szervezet mennyiben tett eleget a törvény stb. követelményeinek.” Megjegyezzük, hogy a kolozsvári zsidó elemi iskolák a kérdéses rendelkezéseket még ezen rendelet megjelenése előtt végrehajtották és a felsőbb osztályok (V. VI.) fokozatos bevezetését is megkezdették már az idei tanévben. Minthogy ez bizonyára a vidéki zsidó elemi iskoláknál is megtörtént, ez az új körrendelet bizonyára hozzá fog járulni ahhoz, hogy az állami utasításokat lojálisan végrehajtó zsidó elemi iskolák zavartalanul folytathassák működésüket.

— Az erdélyi cionista konferencia delegátus választásai.

Az erdélyi cionista konferencia delegátusválasztásairól újabban a következő jelentések futottak be: Szászváros: Stern Adolf, dr. Farkas Jenő delegátusok, Vass Lili, Goldmann Rózsi, Morgel Simon pótdelegátusok. Gurahonc: Polacsek Ignác delegátus, Hübschmann Emil pótdelegátus. Nyárádszereda: Kohn Sándor, Láng Frigyes delegátusok, Citrom Sándor pótdelegátus. Somkerék: Dávid Dezső delegátus. Marosvásárhely: Wolster Kálmán, dr. Erdélyi Emil, Goldschlag Osiás, dr. Bretter Rudolf, Deutsch Vilmos, Vass Albert, Simon Márton, Serbu Zsigmond, Elekes Józsefné, Vass Albertné, Hirsch Simon, Tihanyi Dezső, Hamlet Sándor, dr. Engelberg Dezső delegátusok, Kohn Henrik, dr. Schwartz Jenő, Gerson Mátyás, Simon Izsó, Láng Frigyes, Simon Mártonné, Szűcs Dezsőné, Kaufmann Margit, Kohn Sándor, Czitrom Izidor pótdelegátusok. Palatolva: Kieselstein Mendel, Fritsch József delegátusok. — A központi iroda felszólítja a vidéki csoportokat, hogy a választási eredményeket haladéktalanul küldjék be. — Kolozsváron a delegátus választások folyó hó nyolcadikán, vasárnap délután háromtól hatig lesznek megtartva Calea Regele Ferdinand 48. szám alatt.

— Mardarescu hadügyminiszter tanácskozása Tancred Constantinescuval. Bukarestből jelentik: Mardarescu hadügyminiszter ma délelőtt hosszabb megbeszélést folytatott Tancred Constantinescuval, a kudzsiri repülőgépgyár tisztviselőinek kinevezésével kapcsolatban.

— Egy volt magyar kultuszállamtitkár neveznek ki az új patriarcha titkárává. Bukarestből jelentik: Beavatott helyről nyert értesülésünk szerint az újonnan beiktatott patriarcha titkárává dr. Detre Jonescut volt, magyar kultuszállamtitkár fogják kinevezni. Ellenzéki körök, különösen a nemzeti párt minden rendelkezésre álló eszközzel harcolni fognak a kinevezés ellen.

— A kistélye. E a Zsidó Nőgyan. A nőgy közneveléségy remélhető, különösen a nőgyelet bará jövedelem kiz

— Cocolák. Bukare „Facla” szer felévi börtön hogy büntet szék jóváhag színüleg leta

— Levá Erzsébetváros városi malom tegnapelőtt a nélkül a járó részeket, amil szerencsétlenül szállították be kezét Erzsébe

— A Pa domására hoz hogy egy eln hat hónapig molyabban kivándorolni dálja, állását, amig értesíté kezett. 2. Te jönni személy tinahivalat m tott 48 órán látogatások c kérjük minda hozzátartozók kedjenek az hivatal Cluj, hogy az erde cián kiállítás indulások: n 4-én román é román hajó.

— Lepa Bratianu V padatu egyet tikus és pénz prágai konfer jává küldték Bratianu Vin konferencia a

— Uj g közzött. Bu vasuti konfer május 16-án vonat fog k Arad—Kürt

* Bucsi üdvözléteink sünknek. U Tabacari 76

— 251 gedés for delyben. I minisztérium ban a köve az országba 251, tífusz 28 és vérh által megte csülapulóba

— A alaptökéj zöltük, hog tására zsid kezdte me lejegyzett hanem hár

— E irókongr nyolcadiká okokból de A kongres szindikátus rint is Co Dimitrescu tika kiti kongresszu Ujságírók kongresszu

A kolozsvári Zsidó Nőegylet tea-estélye. E hó 14-én, szombaton este tartja meg a Zsidó Nőegylet ezévi első tea-estélyét a Newyorkban. A nőegylet teadélutánjai és estői általános közkedveltségnek örvendtek már a múltban is és így remélhető, hogy az idei első tea-estély iránt különösen nagy érdeklődést fognak tanúsítani a nőegylet barátai, annál is inkább, hiszen a befolyó jövedelem kizárólag jótékony célt szolgál.

Coccat ma valószínűleg letartóztatják. Bukarestből jelentik: N. D. Coccat, a „Facla” szerkesztőjét, akit felségsgértésért másfél évi börtönrre ítélték, a mai napon, mint-hogy büntetését a legutolsó fórum, a Semmitőszék jóváhagyta, a mai nap folyamán valószínűleg letartóztatják.

Levágta a malom őrlője az ujjait. Erzsébetvárosról jelentik: Mohán Mihály erzsébetvárosi malomtulajdonosnak három ujját vágta le tegnapielőtt a malom őrlője. Mohán megmondolással nélkül a járó őrlőgépnél javított meglazult géprészeket, amikor a szerencsétlenség történt véle. A szerencsétlenül járt malomtulajdonost Medgyesre szállították be a kórházba, miután összeroncsolt kezét Erzsébetvárosban előhívott orvos bekötözte.

A Palesztinahivatal közleményei. Tudomására hozzuk a Palesztinába kivándorlóknak 1. hogy egy elnyert certifikat a dátumtól számított hat hónapig érvényes. Tehát ismételt legkömolyabban figyelmeztetünk minden Palesztinába kivándorolni szándékozót, hogy vagyonát ne likvidálja, állását, lakását ne mondja fel mindaddig, amíg értesítést nem kap, hogy certifikátja megérkezett. 2. Teljesen fölösleges messzi helyekről bejönni személyes érdeklődés végett, mert a Palesztinahivatal minden levélre, a megérkezéstől számított 48 óra belül pontosan válaszol. Személyes látogatások csak a munka menetét késleltetik. Felkérjük mindazokat, akiknek birtokában palesztinai hozzátartozóiktól küldött fényképek vannak, szíveskedjenek azokat sürgősen címünkre Palesztinahivatal Cluj, Str. Baron L. Pop 10 elküldeni, hogy az erdélyiek palesztinai életéről, a konferencián kiállítást rendezhessünk. Legközelebbi hajóindulások: november 13-án román hajó, december 4-én román és francia hajó és december hó 25-én román hajó.

Lepadatu egyetemi tanár tárgyalásai Bratianu Vintilával. Bukarestből jelentik: Lepadatu egyetemi tanár, ismert nemzeti párti politikus és pénzügyi szakember, akit tudvalevőleg a prágai konferencián résztvevő román delegáció tagjává küldték ki ma délelőtt hosszasan tárgyalt Bratianu Vintilával, akitől instrukciókat kapott a konferencia anyagával kapcsolatban.

Uj gyorsvonat Bukarest és Berlin között. Bukarestből jelentik: A hágai nemzetközi vasuti konferencia határozata értelmében jövő év május 16-án Bukarest és Berlin között új gyorsvonat fog közlekedni. Az utvonal Bukarest—Tövis—Arad—Kürtös—Budapest—Drezda és Berlin.

Bucusüdvözet. Ezúton küldjük bucsüdvöleteinket minden jó barátunknak és ismerősünknek. Uj lakhelyünk címe: Bucuresti, Boul. Tabacari 76. Kupfermann Izidor és neje.

251 skárlát- és 289 tifusz megbetegedés fordult elő a múlt hónapban Erdélyben. Bukarestből jelentik: Az egészségügyi minisztérium kimutatása szerint az elmúlt hónapban a következő ragályos betegségek fordultak elő az országban: Skárlát 927, ebből Erdélyre esik 251, tifusz 918, Erdélyre esik 289, kiütéses tifusz 28 és vérhas 38. Az egészségügyi minisztérium által megtett intézkedések folytán a járványok csillapulóban vannak.

A máramarosszigeti zsidó Népbank alapítókéje. Egyik legutóbbi számunkban közöltük, hogy Máramarosszigeten kishitelek folyósítására zsidó népbank alakult, amely a napokban kezdte meg működését. Mint értesülünk a bank lejegyzett alapítókéje nem egy és félmillió lej, hanem három millió.

Elhalasztották a kisebbségi újságírókongresszust. A november hatodikára és nyolcadikára tervezett újságírókongresszust technikai okokból december 5 és 6 napjaira halasztották el. A kongresszusra eddig az összes romániai sajtószindikátusok elnökei, kivülök pedig személy szerint is Costa Foru, Mille, Baila, Branisteanu, Dimitrescu, Fagure, Bota és más román publicisztikai kitünőségek jelentették be részvételüket. A kongresszus alkalmával nyílik meg a nagyváradi Újságíróklub, a színház pedig diszeldadást rendez a kongresszus tiszteletére.

Hindenburg le akar mondani

(Berlin, november 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kormányválság ma érte el tetőpontját. Mint a német nemzeti lapok jelentik, Hindenburg köztársasági elnök azzal a gondolattal foglalkozik, hogy Luther kancellár megbuktatása miatt lemond az elnökségről. A pártvezérek mai tanácskozása a következő listát eredményezte: miniszterelnök Marx, külügyminiszter Stresemann, pénzügyminiszter Luther, belügyminiszter Koch. A többi tárcáról még nem döntöttek. Marx neve azért került előtérbe, mert iránta a szociáldemokraták is bizalommal viseltetnek.

A postatisztviselők fizetésrendezése. Bukarestből jelentik: Lalescu tanár tegnap délután hosszabb megbeszélést folytatott a postavezérigazgatóság kiküldöttjeivel a postatisztviselők fizetésrendezése ügyében. Egyidejűleg egy postatisztviselőkből álló küldöttség jelent meg Lalescunál és előadta azokat a sérelmeket, amelyek a postásokat érték a legutóbbi fizetésrendezésnél is. Lalescu válaszában kijelentette, hogy tőle telhetőleg teljesíteni fogja a postatisztviselők kérését.

Az én könyvtáram címmel egy igen csinos kiállítású mesekönyv-sorozat megjelenéséről adunk hírt, amely a nagy mesemondó Benedek Elek szerkesztésében jelenik meg a legjobb erdélyi írók közreműködésével. Tekintettel a kis mesekönyvek nívós tartalmára, valamint olcsó árára, biztosra vehető, hogy ezen mesekönyvtár havonként megjelenő példányait minden magyar gyermek megszerzi. Egy-egy ilyen kis mesekönyv bolti ára 5 lej és minden könyvkereskedőnél és az Uj Kelet könyvosztályánál és hírlapárúsnál megvehető.

Sorozatos betörések Medgyesén. Medgyeséről jelentik: Az elmúlt hetekben napirenden voltak az éjjeli betörések Medgyesén, melyek nagy izgalomban tartják még most is a városka lakóit. Szombaton éjjel a Draser-féle bogdába törtek be, ahonnan 15.000 lej készpénzt és nagyértékű étel és italműveket vittek el a betörők, csütörtök éjjel Hubács lakatos konyhájába törtek be, ahol kedélyesen megvacsorázva csak kisebb értékű holmit emeltek el, szombaton pedig a Medgyesi Általános Takarékpénztár Rt. helyiségébe próbáltak a tetőn keresztül beférkőzni. A plafont öt helyen furták át, de az erősen beépített tetőzet feszítési kísérletnek ellenát állt s így munkájukkal felsültek. Vasárnap éjjel pedig a Wirtschaftsverband A. G.-hoz törtek be, minden nagyobb eredmény nélkül. A rendőrség teljesen tehetetlenül áll a betörőkkel szemben, sőt a legnagyobb indolenciával kezeli a nyomozás ügyeit.

Változások a rendőrségnél. A belügyminiszter legutóbbi rendelkezése értelmében Pulca Victor, volt zilahi és dési rendőrfőnököt a kolozsvári rendőrség inspektorává nevezte ki. Egyben az aradi rendőrség igazgatóját, Andreescu I. Dumitru-t a kolozsvári rendőrséghez, míg a kolozsvári rendőrség igazgatóját, Putici Traian-t az aradi rendőrséghez helyezte át. Az új inspektor és igazgató már el is foglalták hivatalukat.

Kimutatás a múlt havi póterettségi bukottjairól. Bukarestből jelentik: A közoktatásügyi minisztérium hivatalos kimutatása szerint a múlt hónapi póterettségi vizsgára Szóbelive jutottak 1.646-an, ebből átmentek 987-en.

A „Viitorul” Sándor János beszédéről. Bukarestből jelentik: Közöltük Sándor János magyar képviselő tegnapi parlamenti beszédét, melynek végén az ellenzékét éltette. Ma a „Viitorul” foglalkozik Sándor János beszédével és megállapítja, hogy a beszéd irreudenta célt szolgált, mert azt akarja, hogy gyenge és bolsevik hajlamu legyen az országkormány és ezzel gyengítse az ország erejét. A „Viitorul” megállapításához — úgy hisszük — felesleges minden kommentár.

Intézkedések a bolgár komitációs bandák betöréseinek megakadályozására. Bukarestből jelentik: Miután a bolgár-román határon az utóbbi időben gyakrabban törték bolgár komitációs bandák, ma délelőtt Voinescu Romulus, Stefanescu és Brosteanu tábornokok bevonásával — belügyminisztériumban értekezlet volt, hogy a szükséges intézkedéseket megtegyék.

Szerencsétlenség fegyverjavítás közben Erzsébetvárosban. Erzsébetvárosról jelentik: Beer Frigyes köztisztviselőben álló mechanikus a napokban javításra átadott lancaster rendszerű vadászfegyvert bontott széjjel. Az egyik ravasz rugója ceavarás közben olyan erővel pattant ki, hogy Beernek egyik szemét kiütötte. Az ütődés oly nagy erővel történt, hogy a másik szemének az épségét is a legnagyobb veszély fenyegeti. A szerencsétlenül járt mechanikust a segesvári közpórházba szállították be.

Megakadályozzák a bukaresti lapok sorsolási akcióját. Bukarestből jelentik: A „Cuvantul” szerint a legutóbbi minisztertanácson elhatározták, hogy megakadályozzák a lapok különböző sorsolásait és ilyen értelemben már a közeli napokban megjelenik egy minisztertanácsi határozat.

Miért nem funkcionáltak a külföldi keleti egyházak papjai a patriarcha beiktatásán. Bukarestből jelentik: Nagy feltűnést keltett hogy a patriarcha beiktató ünnepségén a jelenlévő külföldi főpapok nem végeztek semmi funkciót az istentiszteleteknél. Magyarátul közlik, hogy ez azért történt, mert a különböző keleti egyházak szertartásai között rituális különbségek vannak.

Radics Belgrádba érkezett. Bukarestből jelentik: Belgrádból érkezett jelentés szerint Radics odaérkezett, hogy a kormányba való belépéssel kapcsolatos személyi kérdések ügyét megbeszélje. Holnap egyébként minisztertanács lesz, mely döntőfontosságúnak ígérkezik.

A Duna-konfliktus a Népliga előtt. Bukarestből jelentik: A Duna-konfliktus ügyében a kormány felhatalmazta Duca külügyminisztert, hogy terjessze ezt a kérdéskompleksumot a Népliga legközelebbi ülése elé.

Elindult az amerikai román bizottság. Bukarestből jelentik: A kormány táviratot kapott, hogy az amerikai román bizottság vasárnap Le Havreban hajóra szállt és elindult Washingtonba.

A cuzisták népgyűlése Galatzban. Bukarestből jelentik: Galatzban a cuzisták vasárnap népgyűlést tartottak, melyen a hallgatóság átörte a rendőri kordont. Rendezavarásra azonban a megtett intézkedések folytán nem került sor.

Állandó rovat. Bukarestből jelentik: A Ghica-Voda és Bukarest között közlekedő expresszvonat Costeni állomásnál két részre szakadt. Idejében észrevették s így a katasztrófát elhárították.

A vizsgálat felmentette a Rudolf Mosse-céget a kémkedés gyanúja alól. Bukarestből jelentik: A Rudolf Mosse-cég ügyében a vizsgálat megállapította, hogy nem lehet szó kémkedésről. Azokat a tisztakat, akik adatokat gyűjtöttek az évkönyv részére, fegyelmi bíróság elé állították.

A Magyar Tudományos Akadémia százéves jubileuma. Budapestről jelentik: A Magyar Tudományos Akadémia százéves fennállásának évfordulóján nagy ünnepséget rendeztek, amelyen megjelent Horthy kormányzó, továbbá a fővárosban időző összes főhercegek, öt francia, négy német akadémikus, a finn, az eszt és az osztrák kultuszminiszter, a lengyel akadémia elnöke, a finn akadémia elnöke, a bolgár akadémia kiküldötte és ezenkívül lipcei, müncheni és göttingai akadémikusok. Az ünnepi beszédet báró Berzeviczy Albert mondotta.

Bőrhámlasztó

elmulasztja a tág bőrpórusokat a benne töltött évtizedes mitesszerekkel együtt; eltünteti a pattanások nyomait, a lencsefoltokat és a kisebb sebhelyeket (himlőhely); lecsedi a legmakacsabb szeplőt és májfoltot, a lángvörös rózsapattanást és a kékes borvirágot is. Csodálatos hatású bőrhámlasztó az „Orizol”. Kapható minden gyógyszerárban, drogueriában. Főraktár: **Dr. Bíró gyógyszerár, Cluj**

Megnyílt a „CHIC” bécsi kalapszalom,

uj macomad és masamodellék tizlet, Cal. Regelo Ferdinand 13 sz. (v. Wesselléyi M-u.) ahol a t. hölgyközönség igényei teljes megelégedésre lesznek kielégítve, a külföldi szakérők választékos ízlésével előállított modellek által. — „CHIC” bécsi kalapszalom.

Tekintse meg eredeti párisi és bécsi divatkülönlegességeimet.

KÖZGAZDASÁG

Nehézségek a román-magyar pénzügyi egyezmény végrehajtásánál

Magyarországon összeírták a román követeléseket

Budapest, november 3. Mint ismeretes, a román-magyar pénzügyi egyezmény értelmében a magyar pénzügyintézeteknek záros határidőn belül nyilatkoznok kell aziránt, hogy a román betétkönyvek és értékpapirbetétek közül melyeket ismerik el. Az elbírálás megtörtént és a megállapítások szerint sokkal kevesebb takarékbetétet kell visszafizetniük, mint amennyire elkészültek. Ebben a kérdésben egyébként az erdélyi magyar bankszindikátus egyik kiküldötte hetek óta tárgyalásokat folytat Budapesten.

A pénzügyi egyezmény végrehajtásánál a legnagyobb nehézséget a román pénzügyi hatóságok okozzák, akik számos esetben nem engedik meg a tartozások átutalását. Egy másik nehézség az is, hogy sok bekebelezett jelzálogtartozást az erdélyi adósok nem tudnak készpénzzel kiegyenlíteni, mert ingatlanukat a földreformnál elvették és az ellenértékül kapott román államkötvényeket a magyar pénzügyintézetek nem fogadják el.

Felozlatják a Kolozsvárt működő Mezőgazdasági Szesztermelők Szövetségét

Szeszgyárosok értekezlete a Nagyiparosok és Munkaadók Szövetségénél

(Cluj-Kolozsvár, november 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap délután három órakor ültek össze értekezletre a kolozsvári UGIR kerületében lévő szeszipari termelők, hogy az 5-iki országos szeszszindikátus alakuló gyűlését az itteni körzet részéről is előkészítsék. Az értekezletre majdnem az összes vezető ipari és mezőgazdasági szesztermelők megjelentek, így többek között Nagyváradról, Szatmárról és Désről is.

Az értekezletnek, amelyen Wertheimer Miksa elnökölt, első pontja az országos szindikátus alapszabálytervezetének ismertetése volt, melyet apró módosítások után elfogadtak. A jelenlevők melegevéssel vették tudomásul, hogy a szindikátus vezetésében helyet kapnak a kerületiek reprezentásai is.

Az új szindikátushoz való csatlakozás kérdésében többen szólaltak fel. Az ipari szesztermelők, akik már régebben tagjai a nagyiparosok és munkaadók szövetségének, minden további nélkül csatlakoztak a megalakítandó szindikátushoz, ugyancsak a mezőgazdasági szesztermelők is, akik egy elvi vita lefolytatása után szintén hozzá járultak a csatlakozásra. A mezőgazdasági szesztermelők részéről felvett-

dött az a kérdés, hogy mi történjen a kolozsvári székhellyel működő Mezőgazdasági Szesztermelők Szövetségével. A kérdésben az értekezlet nem foglalt állást, mert erre az új szindikátus teljes megalakulása után fog sor kerülni, bizonyos azonban, hogy az új érdekelt-ség ennek a szövetségnek a működését feleslegessé teszi és így csupán a választás módzatairól fognak tanácskozni.

Ismertették ezután az előkészítőbizottság által kidolgozott és már Bukarestbe juttatott memorandumot, amelyben az új szesztermelési javaslat szükséges módosításait foglalták össze. Az értekezlet megállapította, hogy a memorandum általában mind a két csoport érdekeit kielégíti.

Az új szindikátus alakuló közgyűlésén a kolozsvári szakosztályt hivatalosan a következők fogják képviselni: a nagyiparosok és munkaadók részéről dr. Farkas Mózes elnök és dr. Böszörményi Sándor igazgató. Az ipari szesztermelők részéről Kálmán Oszkár, a nagyváradai Moskovits-telepek igazgatója, a mezőgazdasági szeszgyárosok részéről pedig Wertheimer Miksa szeszgyáros.

¶ **Román-magyar vámegyezmény.** Bukarestből jelentik: Tancred Constantinescu kereskedelmi miniszter ma délután hosszabb megbeszélést folytatott báró Villányi Frigyes bukaresti magyar követel Magyarországgal és Románia között kötendő vámegyezmény ügyében. A tárgyalások azt célozzák, hogy a favorizált államok alapján jöjjön létre az egyezmény.

¶ **Megszüntették három erdélyi munkásbiztosítási igazgatóságát.** Bukaresti jelentések szerint a temesvári, kolozsvári és nagysebényi munkásbiztosítási kerületi igazgatóságokat január elsejével megszüntetik. Ezt a hirt csupán fentartással közölik, miután hivatalos helyen még nem nyert megerősítést.

¶ **Praktikus tanoncoktatás.** Bukarestből jelentik: Az ipar és kereskedelemügyi minisztérium hozzájárult ahhoz, hogy az iparostanonc iskolákban ugyanevezett praktikus iskolákat állítsanak fel. Egyelőre csak Erdélyben és Bánátságban fognak ilyen iskolákat felállítani.

¶ **Román delegált a párisi vasúti kongresszuson.** Bukarestből jelentik: Pretorian vasúti vezérigazgató Párisba utazik, hogy részt vegyen az ott összehívott nemzetközi vasúti kongresszuson.

¶ **Emelkedik a drágasági index.** A Rapid Távirati Iroda jelentése: A drágasági index az elmúlt hónapban az előzőhöz képest rosszabbodott egy és félszázalékkal, vagyis az árak negyvenhat-szorosról negyvenhét-szorosra emelkedtek az élelmiszereknél. A lábbeliknél a drágasági arányszám az előző hónapi 57.76-ról 58.46-ra emelkedett.

¶ **Az aranyfrank átszámítási kulcsa a vámnál.** Bukarestből jelentik: A pénzügyminisztérium közlése szerint a vámtarifák megállapításánál az aranyfrank értékét 40 lejben állapítják meg.

¶ **A közlekedésügyi miniszter ragaszkodik a büntetőtarifa fentartásához.** Bukarestből jelentik: Megirtuk, hogy az 50 százalékos büntetőtarifa eltörlésének kérdését döntés végett a Legfőbb Gazdasági Tanács elé terjesztik. Erre azért van szükség, mert a kereskedelemügyi és a közlekedésügyi miniszterek az eltörlés kérdésében nem tudtak megegyezni a legutóbbi közös értekezleten, miután Vaitoianu miniszter kategórikusan kijelentette, hogy az exporttarifa többlet fentartásához ragaszkodik. Mint értesülünk, a Gazdasági Tanács már a legközelebbi ülésén tárgyalás alá veszi a kérdést és rövidesen meghozza a döntést.

¶ **Bécsi marhavásár.** (Saborsky és Fial cég jelentése.) A mai bécsi marhavásáron felhajtás volt 2845 darab. Ebből volt romániai áru 521 darab. Irányzat az elsőrendű áru iránti kereslet változatlan, egyébként lanya. Árak: 170-190, 125-160.

Saborsky József és Fial cég

Wien, III. 4 ST. Marx. Sürgönycim: Saborskysöhne
Wien — Előállat-küldemények címe: Saborsky József és Fial, Wien ST. Marx. — Husküdemények címe Saborsky József és Fial, Wien, Grossmarkthalle.

Ma művészi kivitelű fa-, vas- vagy réz- butort, zongorát

akit venni, az Marosvásárhelyre és tekintse
székely és réti
ERDÉLYRESZSI BUTORGYÁR RÉSZV. TÁRS. butortermék,
szesztermék, furniártermékeiket legolcsóbban itt szerzhetik be

TŐZSDE

November 3-án

A lej: Zürichben 247.00, Párisban —, Buda-
pesten —, Bécsben —

Kolozsvár. A piac a délelőtt folyamán lanya-
hán indult, délutánra azonban megszilárdult. A
fokozódó kereslet, némi élénkséget vitt be az utóbbi
napokban a teljesen eseménytelen devizaüzletekbe.
Az árfolyamok a következők:

Bécs 29.60—29.70, Prága 6.23—6.27, Buda-
pest 8.35—8.37, Páris 8.80—8.85, Zürich 40.60—
40.80, Newyork 203.50—210.50, London 1020—
1024, Milánó 8.35—8.40.

Zürich. Zárlat: Berlin 128.50, Amsterdam
208.85, Newyork 518.75, London 2514.50, Páris
2145.45, Milánó 2045.00, Prága 1537.50, Buda-
pest 72.70, Belgrád 920.00, Bukarest 247.00—
247.00, Varsó 85.50, Bécs 73.15.

Bukarest. Devizák: Páris 8.85, Berlin
—, London 1023, Newyork 210.50, Milánó
8.40, Zürich 40.80, Bécs 29.80, Prága 6.28,
Budapest —

Bukarest. Valuták: Napoleon 795, német
márka 40.75, leva 1.50, török lira 118, font
sterling 1010, francia frank 9.30, svájci frank
40.00, olasz lira 8.40, drachma 2.80, dinár
364, dollár 209.00, lengyel forint 33.50, osztrák
schilling 29.50, magyar korona 29.00, cseh korona
6.10, belga frank 9.25, holland forint —.

SPORT

Elmaradnak ezévből a Stotter-serlegmérékzések

A konferencia késői terminusa miatt a mérkö-
zések megtartása áthidalhatatlan nehézségekbe
ütközik

(Cluj-Kolozsvár, november 3. Az Uj Kelet
tudósítójától.) Erdély zsidó sportéletének min-
denkor legnagyobb eseménye: a Stotter-serleg
kőrmérékzések megtartása elé ezévből olyan
akadályok gördültek, amelyek a mérközések
lebonyolítását és megrendezését nem teszik le-
hetővé. Amint az Uj Kelet azt annak idején
jelentette, a serleg-bizottság a Zsidó Nemzeti
Szövetséggel karöltve az erdélyrészi cionista
konferenciára színhelyén, Marosvásárhelyen ter-
vezte a mérközéseket a konferencia eredeti
időpontjában, október 18-án megrendezni. A
konferencia megtartásának terminusa azonban
váratlanul halasztást szenvedett, mert annak
időpontját november végére tüzték ki a Nagy-
intézőbizottság legutóbb Nagyváradon megtar-
tott ülésén.

Miután november végén Erdélyben az idő-
járás annyira kedvezőtlen, hogy realis futball-
mérközések lebonyolítását nem teszik lehetővé,
továbbá figyelembevéve azt a körülményt is,
hogy mérközéseknek ily előrehaladott őszi idő-
ben való megtartása tetemes fedezetlen kiadást
jelentett volna Erdély amugy is sok nehézség-
gel küzdő zsidó sportegyesületei számára,
a serlegintéző bizottság elhatározta, hogy a
mérközések lebonyolításától ezévből eltekint.
A serleg a védő Haggibbor tulajdonában ma-
rad a jövőévi mérközések megtartásáig, anél-
kül azonban, hogy ez bármily formában is be-
folyásolhatná a serleg tulajdonának kérdését.

¶ **A Haggibbor II. vezet a szövetségi díj-
ban.** A Haggibbor Schmerzenskind-je, a II.
csapat, amelyet ezévből reorganizált a klub
agilis vezetősége, feltűnően jól szerepel a szö-
vetségi díjért folyó küzdelmekben. Eddig 5
mérközést abszolvált a csapat, amelyből három-
at megnyert, egyet eldöntetlenül játszott és egyet
vesztett el. Most tehát 7 ponttal és 20:6
respektabilis gólaránnyal az első helyet foglalja
el. A II. csapat ujjáélesztője: Herschkó Béla
most az ifjúsági csapat gondozását vette kezébe.

¶ **Tisztujítás a Hakoshban.** A bécsi Ha-
koah első csapata e héten tartotta meg tiszt-
ujtó összejövetelét. Gutmann helyébe Hauslert
választották meg az első csapat kapitányává,
helyettesének Schwartz Ernőt.

¶ **Pollák Dániel,** a Haggibbor kitűnő hát-
védje ma nyitotta meg az Egyetem-utcában
látészerszűletét. Az új üzlet, amely az Optica-
nevet viseli, kétségtelenül a legmodernebbül
tervezett üzlet ebben az ágban Kolozsváron,
amelynek szakszerű vezetését Pollák hoz záer-
tése garantálja.

SZINE

Szerda: Pagli
Péntek: Faust
Vasárnap dél

A sz

Cárnó —
keddi bemuta
fogyott el. Ol
amió még sz
iránt is a leg
válnulni. Szer
eszor adják.

Szombaton
dekes Lehár-
tírt komponis
grófia szerzője
művét, a Tan
uj betanulása
Neményi, Lás
a főzerepkeit

A Strauss
királynak, Str
az egész világ
kalmából. A
ezt a centená
tében. Szomba
adják elő olo
emeli, hogy S
pedig Rózsa I
Keade János t

Tanítónő é
dél: Sni előad
helyarákkal a
Laczó, Kemé
gics és Désy
közölik a Do
helyarákkal ad
árasítja már a

Magy
Sze: da: A cár
rozatszám
Csütörtök: A
Sorozatsz
Péntek: Fraski
letszűnet
dórral, Ili
Szombat d. u.
fellépésév
születés
előadás, t
tart Ken

Szombat este 8
repiix, L
Andorral,
sz. Soroz
Vasárnap d. u.
györgyi I
kal. Soro
Vasárnap d. u.
ujdonosság
szállított

Vasárnap este
(Operett-
vel, László
Sorozatsz
Hétfő: Fraski

Select-moz
3, 4 és 5. „E
felv. Főszerep
művészek: Ni
Adrés Brabant
Urania-moz
3, 4 és 5. „E
felv. Az utolsó
Harry Piel.

Apollo-moz
4. és 5. „Pari
dor dráma, 5 f
passant regénye

Zsola
Az orsz
készítő
felelős
iskolai
segít
Budapest, V

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

OPERA ROMÁNÁ.

Programul săptămănal.

Szerda: Pagliacci (Carnio Gh. Dippen és Balet.
Péntek: Faust (Dirigál Dr. N. Brody).
Vasárnap délután: Pagliacci és Balet.

MAGYAR SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei

Cárnó — másodszer és harmadszer. A Cárnó keddi bemutató előadásán minden jegy elővételben fogyott el. Olyan ritka érdeklődésnek a jele ez, amint még szenzációs operett-újítások premierje iránt is a legkivételegebb esetben szokott megnyilvánulni. Szerdán másodszer, csütörtökön harmadszer adják.

Szombaton este — Tangókirálynő. Igen érdekes Lehar-repriz lesz szombaton este. A világhírű komponistának, a Fraskita, Éva, Luxemburg grófia szerzőjének egyik legfontosabb, legvidámabb művét, a Tangókirálynőt fogják felújítani teljesen új betanulással, parádés szerepcsztással: Lengyel, Neményi, László, Ihász, Leóvey, Déry Jenő fogják a főszerepeket játszani.

A Strauss János ünnep vendégei. A kerengőkirálynak, Strauss Jánosnak emléket állítva ma az egész világ, születésének 100-ik évfordulójának alkalmából. A kolozsvári magyar színház is megéli ezt a centenáriumi eseményt ifjúsági előadás keretében. Szombaton délután 4 órakor a Cigánybórt adják elő olcsó helyárral, mely előadás fényét emeli, hogy Saffit Lévay Ilonka a cigányasszonyt pedig Rózsa Ili fogja énekelni. Bevezető előadást Kende János tanár tartja.

Tanítónő és Dolly — délután. Vasárnap két délutáni előadás lesz. Főhármas órákor igen olcsó helyárral a Tanítónőt adják Szentgyörgyi, Baróti, László, Kemény, Mihályi, Marsi, Homosay, Forgács és Déryvel a főszerepekben. Felhat órákor kezdődik a Dolly előadása. A Dollyt leszállított helyárral adják. Mind a két délutáni előadásra árusítja már a pénztár a jegyeket.

Magyar Színház heti műsora

- Szerda: A cárnó. (Napi bérlet 35. szám. A. Sorozatszám 92.)
Csütörtök: A cárnó. (Napi bérlet 36. szám. B. Sorozatszám 93.)
Péntek: Fraskita. (Operettújítás ötödik előadás. Bérletszűnetben. Karácsonyi Ilivel, László Andorral, Ihász Aladárral. Sorozatszám 94.)
Szombat d. u. 4-ór! Cigánybórt. (Lévay Ilonka fellépésével. Ünnepi előadás Strauss János születésének 100-ik évfordulóján. Ifjúsági előadás, olcsó helyárral. Bevezető előadást tart Kende János. Sorozatszám 95.)
Szombat este 8-ór: Tangókirálynő (Lehar-operett repriz, Lengyel Irénnel, Neményivel, László Andorral, Ihász Aladárral, Premierbérlet 15. sz. Sorozatszám 96.)
Vasárnap d. u. 2 estél órákor: A tanítónő. (Szentgyörgyi István fellépésével. Olcsó helyárral. Sorozatszám 97.)
Vasárnap d. u. 5 és fél órákor: Dolly. (Operettújítás 11-edeszer. Neményi Ilivel. Leszállított helyárral. Sorozatszám 98.)
Vasárnap este 8 és háromnegyedkor: Fraskita (Operettújítás, 6-odszor, Karácsonyi Ilivel, László Andorral, Ihász Aladárral. Bérletszűnet, Sorozatszám 99.)
Hétfő: Fraskita (Bérletszűnetben, Sorozatszám 100.)

Mozgók műsora.

- Select-mozgó. Kedd, szerda és csütörtök, nov. 3, 4 és 5. „Hamupipóke”. Érdekes dráma 7 felv. Főszerepben a legnagyobb francia és orosz művészek: Nicolas Koline, Nicolas Rimsky és Adrée Brabant.
Urania-mozgó. Kedd, szerda és csütörtök, nov. 3, 4 és 5. „Emberek és álarok”. II-ik rész, 6 felv. Az utolsó és legérdekesebb rész. Főszerepben Harry Piel.
Apollo-mozgó. Szerda és csütörtök, november 4. és 5. „Paris tigrisnősténye”. Szenzációs kaland dráma, 5 felv. Filmre alkalmazva Guy de Maupassant regénye után.

Zsoldos tanintézet

Az ország legrégebb és legjobb előkészítő tanintézete. Teljes anyagi felelősség mellette készít elő középiskolai magánvizsgákra, érettségire vidéki tanulókat is.

Budapest, VII., Dohány-u. 84. Tel. I. 124-47.

IZRAEL JÓZSEF

nagy szőrmeáruháza — Cluj, Calea Victoriei No 2.

Nagy választék mindenféle szőrmeáruban!

Bundák 9500 leitől
Sport-bundák 3500 eitől
Gyermek-bundák 1150 leitől

Nagy választék mindenféle szőrme-áruban

Eladó

kertészeti felszerelés, u. m. öntözőkerék, csatorna, melegágyi ablak, eke, borona stb. Értekezni a Palesztinahivatalban, — Cluj, Str. Baron L. Pop No 10.

Ön nemessen el hazulról

ha a leggyönyörűbb koncertet, világhírű énekest, vagy modern tánczenét óhajt élvezni, hanem

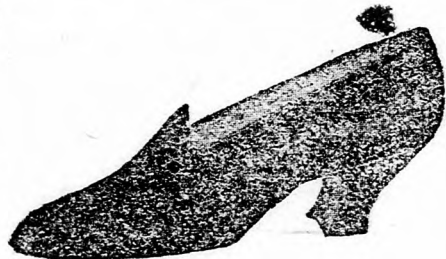
vegye meg a **TRISKA I. cég**

Cluj, Str. Saguna No 14.
Telefon 419.
I. T. I. védjegyű, saját gyártmányú

gramofonját!

Róth

cipésnél
Szép-u. 2.
szám alatt
készülnek
a legújabb
divatú



cipő-különlégességek.

Hirdessen az Uj Keletben

Uj

Kiváló

Tordai Sörgyár Rt.

egész kiváló magas foktartalmu márkájú

Lux sör

a napokban kerül forgalomba.

Különleges

Izletes



Valódi angol szövekkülönlégességek raktáron
A. KLEPNEK minden angol és francia úri szabó-
szaga, Cluj, Calea Victoriei 2. sz. (volt Eisen-
stüdtter-szacsuzter)

RUHÁZATI CIKKEK

RÉSZLETFIZETÉSRE

Lázár Réger

nagyáruházában Cluj,
Piața M. Viteazul (Széchenyi-tér) 34.

Allandóan nagy raktár:

Férfi és női szövetek, bársony, plüsk, kelengye-vásznak, mosárúk, paplanok és mindennemű divat-különlégességek stb. stb.

Meghívásra házhöz megyünk mintakollekcióval.



Manométereket
és mindenféle mérőműszereket készít, javításokat vállal
GÁSPÁR műszerész, Arad
Str. Horia I. (v. Széchenyi-u.)
Javítás végett beküldött műszereket a legkisebb költséggel ellátva, rövid idő alatt visszaküldöm. Telefon 315 sz.

APROHIRDETÉSEK

Benősülne iparba, kereskedésbe 31 éves izraelita megáldottat keres. Szerény életűt keres. Leveleket „Szolid” jellegre a kiadóba kér. 151

Cséplőgarnitúrákat, lokomobilokat, cséplőket és elevátorokat minden nagyságban keresek vételre. Részletes leírást kérek. **Eliás Győző** gépészműnök Timişeara III. Str. Radulescu 6. 1819

Nyomdák!

Prima bécsi **hengeranyag** és pórtanyag, kilója 160 lej.

Kapható a „Fraternitas” nyomdában, Cluj, Str. Baron L. Pop No 10.

Friss hal állandóan kapható Wei zsal, Mikes Kelemen-u. 6

Megnyílt

Wesselényi Miklós-u. 10. sz. alatt orv. **étterem.**

Izletes konyha, abonoma, olcsó árak. Lakodalmak rendezése.

Két fiatalember külön-béjárattal szabadon lakást és jó kóser kosztot kaphat. Egyetem-u. 5, ajtó 3.

Intelligens zsidó lány lakást és teljes ellátást kaphat Erzsébet-ut 6. sz.

Jó házból való szorgalmas és megbízható fiatalember bármilyen alkalmazást ke és szombat megtartásával. Szíves megterjesztéseket „Hűség” jellegre a kiadóba kér. 155

Raglanok

öltönyök,

gyerek-kosztümök

Neumann M.

férfi- és fiuruha-áruhaza
Cluj, Piața Unirii (Főtér) 14

Használjunk kizárólag

PLANTOL

legjobb bővönyszirt, mert ez tisztá, egészséges és kiadós!

Főtisztelő Fuchs Benjámín nagyváradi főrabbi felügyelete alatt készült, szigorúan ortodox rituális előírás szerint.

Képviselet: **HARTIG & HIENZ** Cluj
Str. Juliu Maniu 8. Telefon 1-18.

Hirdessen az Uj Keletben



ÓRA

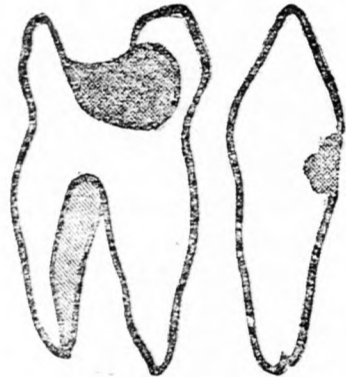
elegáns és precíz **Csak nagybani eladás**

Kapható az összes nagyobb órá- és ékszerészüzletekben.

Vezérképviselőt:

Moisi A. Mendel Fii

CRAIOVA



A fogfájás egyike a legkínzóbb fájdalmaknak, de könnyen elkerülhető, ha a fogakat rendszeresen és helyesen tisztítjuk. A legtöbb esetben a fogfájást egy lyukas fog okozza. A lyukas fog a szájból végbemenő rothadási és erjedési folyamatok következménye, mert ezek idézik elő a féltelmetes fogrothadást. Ebből világosan következik, hogy meg kell akadályozni a rothadási és erjedési folyamatokat a szájból, ha el akarjuk kerülni lyukas fogak képződését. Ezt a legbiztosabban úgy érjük el, ha megszokjuk az **ODOL**-lal való antiszeptikus (rothadást gátló) szájbölgöztést. Ne tessék azonban bennünket félreértetni! Nem akarjuk az **Odol** mint fogfájás elleni csodaszert feldicsérni, az **Odol** a fogak mindennapos tisztántartására és ápolására szolgál és nem fogfájás elleni orvosság. Mi csak azt mondjuk, hogy a fogfájásnak legtöbbször egy lyukas fog az oka és hogy lyukas fogok képződését következetes szájpolással el lehet kerülni, sőt el is kell kerülni. Fontos azonban, hogy a szájpolást következetesen naponta és egy valóban antiszeptikus folyadékkal végezzük. A fogporral vagy fogkrémmel való tisztítás, mely meglehetősen el van terjedve, egymagában nem elegendő, mert nem éri el a rothadás legveszedelmesebb fészkeit (záfogak hátsó falát, fogközöket, stb.). Az **Odol** kitünően bevált mint okvetlenül biztos hatású antiszeptikus szer. Az **Odol** megtisztítja a szájat és a fogakat minden maró anyagtól és rothadási terméktől. Aki következetesen reggel, délelőtt és este **ODOL**-al öblíti száját, az egyszersmindenkorra védve van rothadási és erjedési folyamatokkal szemben. Sürgősen és a legjobb lelkiismerettel ajánljuk tehát mindenkinek, aki száját és fogait egészségesen akarja tartani, hogy szokja meg az **ODOL**-lal való rendszeres szájpolást.

Állandóan szállítunk

azonnal vagonvételben bármily mennyiségű lupényi, petrosényi, dió, akna, darabos és por **szenét, darabos kőszót, kátrányt** valamint egeresvidéki és más különböző calorával bíró fekete fényű szenet, barna szenet és faszenet a legolcsóbb napi áron. Sziléziai és csehországi szalon szeneket és kőszót. **Kérjen árajánlatot.**

Reck Jenő és Társa cég, Cluj,

Strada Baba Novac 8. (volt Bethlen-utca) ahol detailban is árulnak.

7 és fél hold veteményes kert

a város hárában, autóbuss megállótól 10 perc, teljes felszereléssel bérbeadó. = Érdeklődni a Palesztinahivatalban, Cluj, Str. Baron L. Pop 10.

Kárpitos kellékek

Afrik I-a, Gradlik, Viaszvaszon, Gúrtnik, Spárgák, Hessian **BOSKOVICS JÓZSEF CLUJ** zék és ponyva kölcsönzési és eladási üzlete Strada Regina Maria 15 sz. Telefonszám: 910.

Rendkívüli alkalmi árak!

I-a színes french ing csak 260 lej
Selyem elejű ingek, legfinomabb kivitelben csak .. 350 lej

WEISS SIEGFRIED

kalap- és uridivat áruházában, Cluj, Calea Reg. Ferdinand 10 sz.

3181 r. St
Disz
25 november
Kifőrt a
Bécs, novem
hetek óta a leg
főnökeik ellen. A
százalék fizetésjav
kijelentették, ninc
ezt a javítást, az
egyidejűleg felema
mánya a kenyérár
ennek következtét
hajlandók segéd
annyira elmérges
lanatban várják a
a főnökegyesület
végleg megszakad
nagyobb aggodalm
Ma délelőtt valós
hogy legalább az
Ha intervenció n
kitor és ma már
lehet majd keny
Bécs, novem
tizenkét órakor
nyolcvan péküz
munkás sztrájk
tőzsdézés tolyik
ezer koronát is
ma estig feltétl
előtt áll. A lak
pontját. Minden
közbelépését.
Siresmann
carnol kont
Berlin, nove
eredményeiről S
lékbe hatalmas
egész Németors
kívül szenzáció
semann beszédé
carnoban új ku
egész iskoláján
— mondotta S
szellemének el
megértés korsz
nak olyan meg
lyek alkalmasa
helyett a béké
megértése köv
Elmaradt a
Bécs, novem
permanens taná
hivatalnokokkal
helyett huszonn
vatalnokok sztrá
az egész ország
visszavonja és
tására utasítja.
Abd el K
London, p
párisi tudósítój
haditudósító A
érkezett és jel
nokságnál. A
a feltételeket t
az előbbi békes
Eikob
Budapest,
számát, amely
fogházbüntetésé
nak tüntető fel
ség rendeletére
Jövő héte
zék
Bukarest,
közös vezérlob
ülését. Jorga,
megbeszélése e
közással tekint